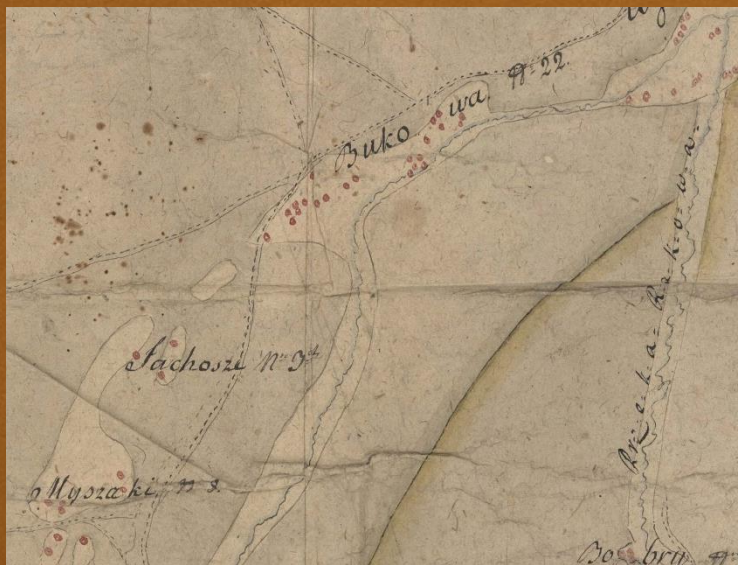

Początki Bukowej

Odkrywamy zapomniane dzieje rodowych
osad leśnych w okolicy Bukowej

Dominik Róg
GOK w Biłgoraju

10 października 2020 r.

Puszcza Sandomierska i Ordynacja Zamojska

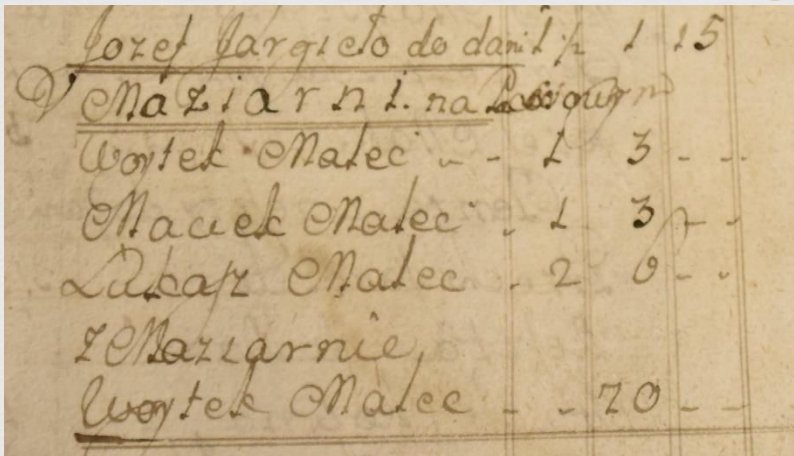
Bukowa na mapie Ordynacji z 1605 r. wg A. Tarnawskiego

Bukowa pod Kocudzą, z tąż też przeszła na dziedzictwo przy nabyciu Dóbr Gorajskich, ma z nimi wspólne własności dowody

(Mikołaj Stworzyński, Opisane Ordynacji Zamojskiej)

Smolarnie w I poł. XVIII w.

Handwritten inventory document from 1729, listing items and quantities. The text is written in cursive and includes the following entries:

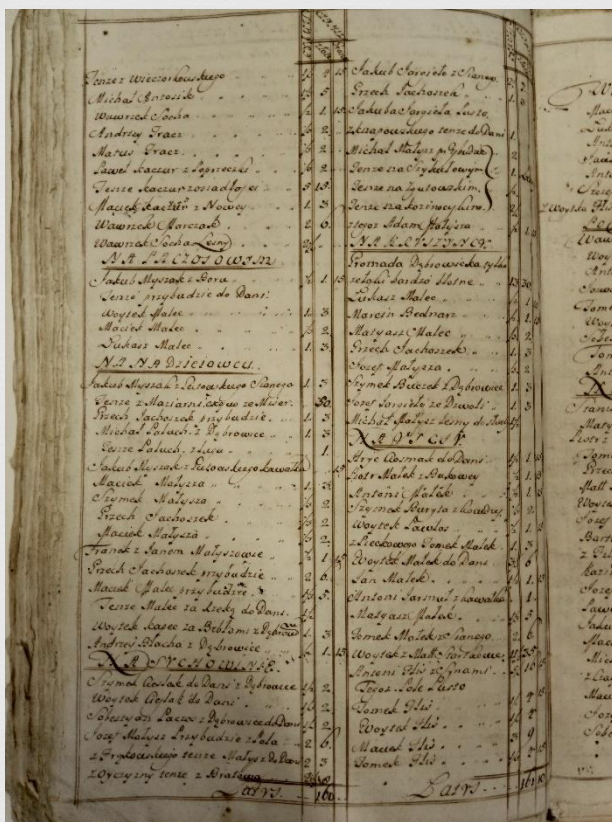
Łozek Jarqieto do danil	1	15
Maziarni na Pósiqum		
Woytek Matec	1	3
Mauet Matec	1	3
Lubaz Matec	2	0
2 Maziarnie		
Woytek Matec		70

Inwentarz klucza gorajskiego z 1729 r.

- Na początku XVIII w. w okolicach dzisiejszej Bukowej istniały smolarnie (maziarnie)
- Smola była potrzebna m.in. do smarowania osi drewnianych kół
- Po wycięciu lasów zwykle maziarnia przestawała istnieć, a osadnicy poszukiwali innych zajęć

Budy w okolicy Bukowej w I poł. XVIII w.

Inwentarz klucza
gorajskiego z 1741 r.

- ✧ Na Kruszyńcu w 1729 r. w budzie mieszkał Maciek Myszak, a 10 lat później Jakub Myszak (być może w okolicy dzisiejszej Andrzejówki)
- ✧ Na Suchowinie pole przy budzie miał Józef Małysza,
- ✧ W Nadziejowcu w 1741 r. mieli pola, łąki oraz zabudowania Grzech Jachoszek (Jachosz) oraz Maciek Malec
- ✧ Blżej Ujścia mieszkali już wtedy prawdopodobnie Małkowie

Budziarze Ordynaccy

- ❧ Odrębna grupa społeczno-zawodowa w Ordynacji Zamojskiej
- ❧ Budowali budy, później chałupy w lasach Puszczy Solskiej w XVIII i na początku XIX w.
- ❧ Zamieszkując w lasach, zajmowali się uprawą niewielkich pól, hodowlą krów oraz owiec.
- ❧ Niektórzy trudnili się również bartnictwem
- ❧ Budziarze byli pionierami, a ich nieodłącznym narzędziem była siekiera
- ❧ Mieli swój odrębny „samorząd”, mający ułatwić kontakty z władzami Ordynacji
- ❧ Z Budziarzy rekrutowali się „Leśni”, którzy mieli za zadanie pilnować lasów przed kradzieżami i dewastacją

Na suplikę podaną do Rady Ekonomicznej Budziarzów 27, że ich Gromada Dzwolska do wszelkich podatków pociąga takowa następuje rezolucja. Ponieważ Ciż Budziarze mieszkają o dwie mile od gromady dzwolskiej, żadnych gromadzkich gruntów nie zażywają, tylko za konsensami w lesie skarbowym wyrobiwszy sobie Grunta, tam się wybudowali i czynsz punktualnie do inwentarza wpisany dworowi gorajskiemu wpłacają, a nadto i do skarbu 12 dni roboczych, a czasem gdy nagłość tego wyciąga drugie tyle odbywają, a osobliwie do wywożenia drzewa gdzie rozkazą nie wymawiają się. Tudzież z piłami na Skarbową potrzebę, lub z cepami odrobiwszy swoje powinności za pieniądze wychodzą. Zaczynam przychyliwszy się do sprawiedliwości, że nie poddanych Dzwolskich ale własnych skarbowych używają Gruntów, od wszelkich generalnie powinności tak Skarbowych jako i Rzplitej uwalnia ich Rada Ekonomiczna mocą niniejszego dekretu

Osady leśne na dawnych mapach

Mapa Galicji Zachodniej z lat 1801-1804 (dostępna w internecie na stronie mapire.eu)

Mapa Budziarzy w lasach janowskich, kocudzkich i krzeszowskich z 1827 r.

Spis budziarzy z 1800 r. Osady Myszaki i Malce

Malce, W Kluczu Gorajskim, Dziesiątek Józefa Drzazgi	Józef Bednarz	
	Woytek Myszak	
	Franek Myszak	
	Walek Malec	Leśni z Budziarów
	Michał Malec	
	Stach Malec	
	Paweł Bednarz	
	Kazimierz Myszak	Do pilnowania łąk nowych nie potrzebny, leśni pilnowac mogą
	Antek Myszak	

Osada Jachosze w Nadziejowcu

Franek Rębacz

Woyciech Jachosz

Jan Jachosz

Frankowa Małyszucha

Osada Bukowa (Majdan)

Bukowa, Klucz Gorajski, Dziesiątek Antka Buzka	Walek Jargiła	Tracz Przysiężny budziarski
	Antek Jargiła	
	Stach Jargiła	
	Marcin Raś	
	Jan Raś	Tracz
	Józef Cieślak	
	Szymon Jargiła v Pydo	
	Józef Jachosz	Jako Komornik
	Jakub Miazga	
	Sobek Miazga syn	Leśni
	Woytek Małysza	
	Jan Marzec	
	Jędrzej Małysza	
	Szymek Małysza	
Sobek Woytyło		

Osada Małki

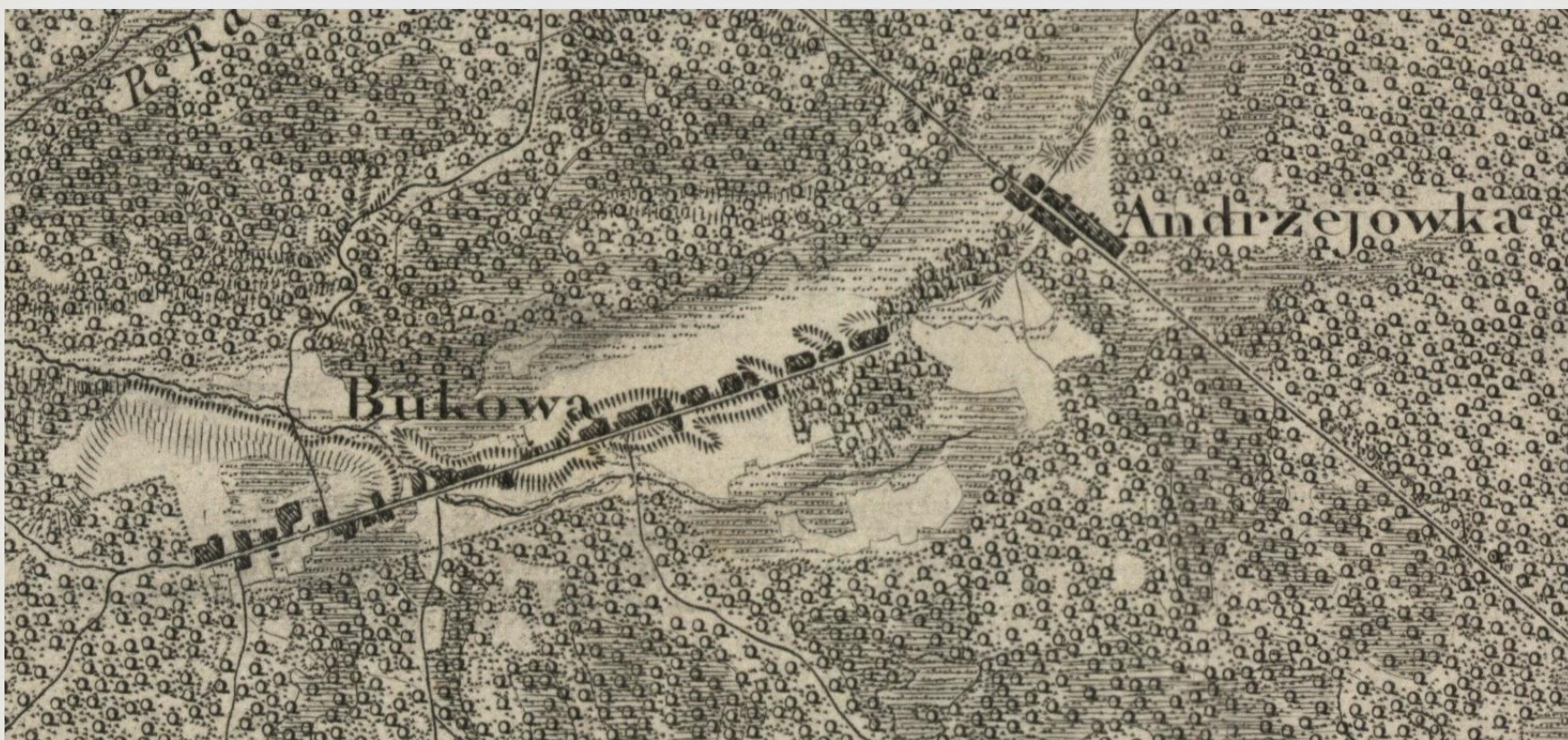
Małki, Klucz Gorajski, Dziesiątek Antka Buzka	Łukasz Małek		
	Tomek Małek		
	Wojtek Małek		Leśni
	Tomek Małek		Leśny z Budziarza
	Walek Małek syn Tomka		
	Jędrzej Małek		
	Paweł Małek		Tracz
	Marcin Małek		
	Wawrzek Małek		
	Marcin Małek stary		
	Michał Małek syn		
	Walek Małek syn		
	Michałowa Małkowa		
	Marcin Małek syn		Mają grunt oddzielny

Likwidacja osad budziarskich po regulacji gruntów

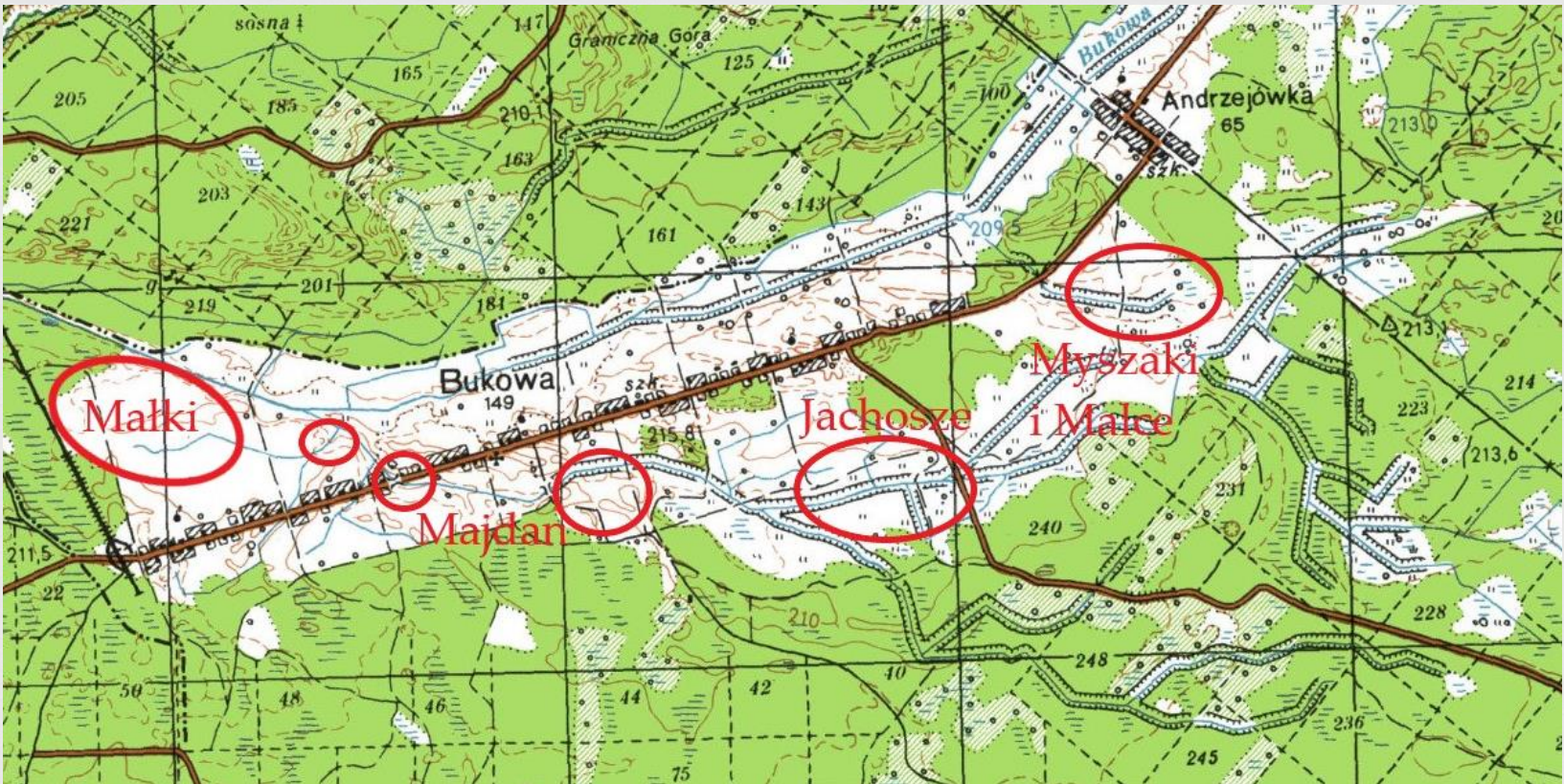
Plan regulacyjny wsi Bukowej

Bukowa i Andrzejówka po regulacji gruntów

Bukowa i Andrzejówka po regulacji gruntów na mapie
kwatermistrzowskiej z 1843 r.

Gdzie szukać śladów?

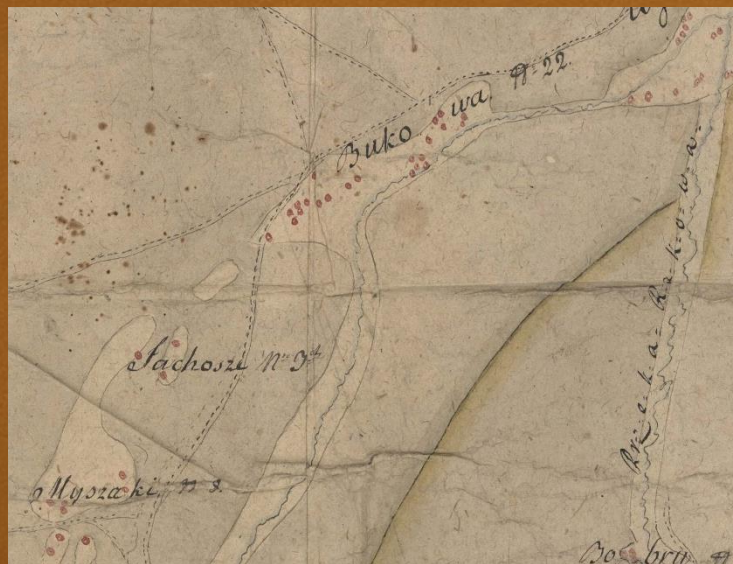
Ślady w nazwach i przekazach

- ☞ Dawne nazwy się zachowały w przekazach mieszkańców
- ☞ Nazwy części wsi: Małki, Bukowa, Malce itd.
- ☞ Myszaki (Andrzejówka)
- ☞ Przekazy o starych osiedliskach na polach i nad rzekami

Początki Bukowej

Odkrywamy zapomniane dzieje rodowych
osad leśnych w okolicy Bukowej

Dominik Róg
GOK w Biłgoraju

10 października 2020 r.